

ХҮМҮҮНЛЭГИЙН
УХААНЫ
ИХ СУРГУУЛЬ
Бурханы өгүүр улаан таныг гурвалдир өсгөлтэй

Оюутны сурлагын амжилтад нөлөөлөх сэтгэл зүйн зарим асуудал

Ж. Оюунсүрэн (МА)

2019.12.14

Их дээд сургуулиудын эрхэм зорилго:

Хөдөлмөрийн зах зээлд нийгмийн бодит хэрэгцээг хангасан чадварлаг мэргэжилтэн бэлтгэх

Мэдлэг чадвартай төгсөгч бэлтгэхийн тулд:

- оюутнуудын сурлагын амжилт (GPA)
- түүнд нөлөөлөх сэтгэл зүйн хүчин зүйлсийн хамааралыг тодорхойлох нь чухал

Академик сэдэлд нөлөөлөх сэтгэл зүйн хүчин зүйлс:

Сэдэл	Хүчин зүйлс	Тайлбар
1. Дотоод	Танин мэдэх	Шинэ зүйл таньж мэдэх, судалж буй зүйлээ ойлгох хүсэл сонирхол, сурах үйл явцаас сэтгэл ханамж авах
	Зорилгодоо хүрэх	Хүнд хэцүү даалгаврыг амжилттай биелүүлэх, өндөр үр дүнд хүрэх, үүнээсээ сэтгэл ханамж авах
	Өөрийгөө хөгжүүлэх	Өөрийн нөөц бололцоог сурах үйл ажиллагаанд бүрэн дайчлах, сорих, өөрийн ур чадвараа сайжруулах, өөрийн хүч чадлыг мэдрэх
2. Гадаад	Өөрийгөө хүндлүүлэх	Сурлагын амжилтын тусламжтайгаар өөрийг үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх
	Нэр хүндээ бодох	Бусдын болон өөрийн өмнө үүрэг хариуцлага хүлээх, өр санах, ичих мэдрэмжтэй
3. Сэдэлгүй байдал	Нийгмийн нөлөө	Дээд боловсрол эзэмших нийгмийн зайлшгүй шаардлагаар суралцах, ирээдүйд өндөр байр суурьтай ажилд орох тэмүүлэл
		Сурах үйл ажиллагааны мөн чанарыг ойлгохгүй байх, сурах сонирхолгүй

ЗОРИЛГО

Оюутны сурлагын амжилтад нөлөөлөх сэтгэл зүйн
зарим хүчин зүйлсийг тодруулах

АРГАЧЛАЛ

Оролцогчид:

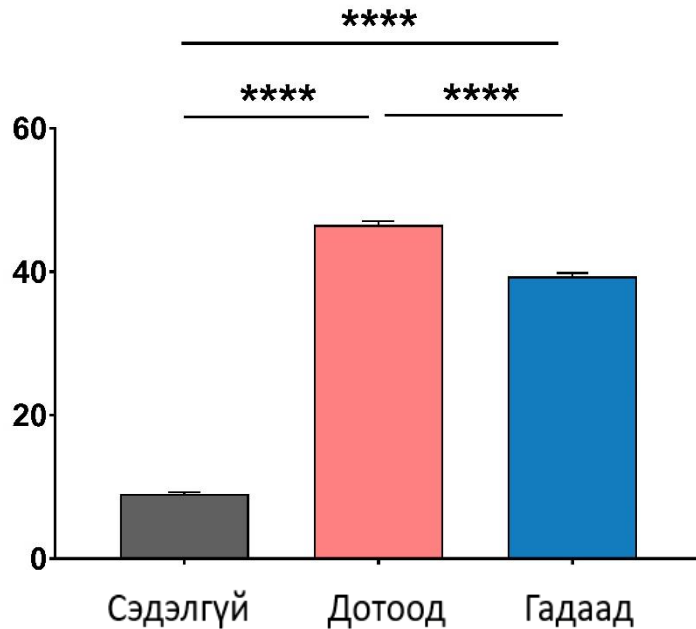
1. Нийт 275 оюутнаас санамсаргүй түүврийн аргаар датаг цуглуулсан (ХИС-ийн сэтгэл судлал, гадаад хэлний орчуулга, программ хангамж, маркетинг, олон улсын худалдаа, бизнесийн удирдлага хөтөлбөрийн оюутнууд)

Арга хэрэгсэл:

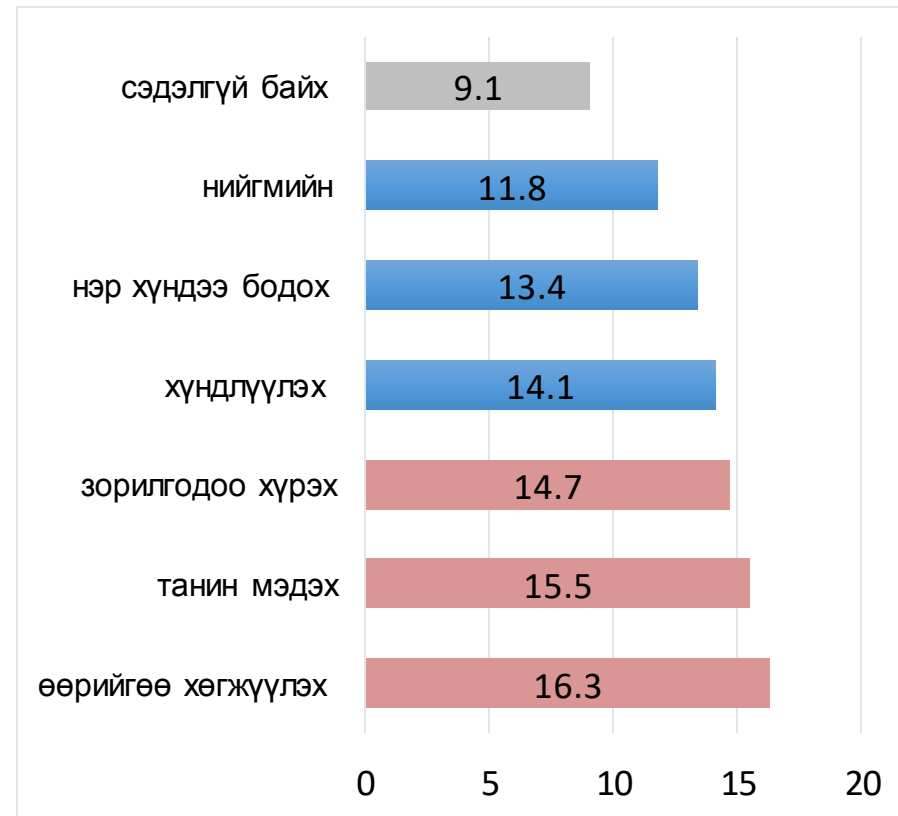
1. Академик сэдлийг судлах Т.О.Гордеева аргачлал
2. Бие хүний зан төлөвийн 5 хүчин зүйлийн Мак-Крае Костагийн аргачлал
3. Өөрийн үнэлэмжийг судлах Реан Коломинскийн аргачлал
4. Түгшүүрийг судлах Спилбергер-Ханины аргачлал
5. Суралцагчдийн нээлттэй өгөгдлийн сан
6. SPSS 21 болон GraphPad Prism 7 программ

ҮР ДҮН

Оюутнуудын сурах сэдлийн хүчин зүйлс:

Хүчин зүйлсийн ангилалаар: **дотоод**
хүчин зүйлс хамгийн их нөлөөтэй байна

Хүчин зүйлсийн задаргаа

ҮР ДҮН

Сурлагын амжилт ба сурах сэдэл, хүчин зүйлсийн хамаарал:

		Танин мэдэх сэдэл	Зорлигодоо хүрэх сэдэл	Өөрийгөө хөгжүүлэх сэдэл	Өөрийн үнэлэмжээ нэмэх сэдэл	Нэр хүндээ бодох сэдэл	Нийгмийн нөлөөний сэдэл	Сэдэлгүй байдал
Голч дүн	Correlation Coefficient	.111	.172	.237*	.167	-.017	-.078	-.205*
	Sig. (2-tailed)	.223	.057	.008	.065	.849	.392	.023
	N	123	123	123	123	123	123	123

Спирмений корреляци:

Оюутны голч дүн болон сэтгэл зүйн онцлогийн харилцан хамаарал

ҮР ДҮН

Сурлагын амжилт ба сурах сэдэл, хүчин зүйлсийн хамаарал:

		Нийтгэл	Хүлээц-тэй	Хариуц-лагатай	Санаа зовомт-гой	Нээлттэй	Өөрийн үнэлэмж	Нөхцөл байдлын түгшүүр	Бие хүний түгшүүр
Голч дүн	Pearson Correlation	-.043	.066	.151	-.046	.109	.039	.201*	.056
	Sig. (2-tailed)	.637	.471	.095	.614	.232	.671	.026	.537
	N	123	123	123	123	123	123	123	123

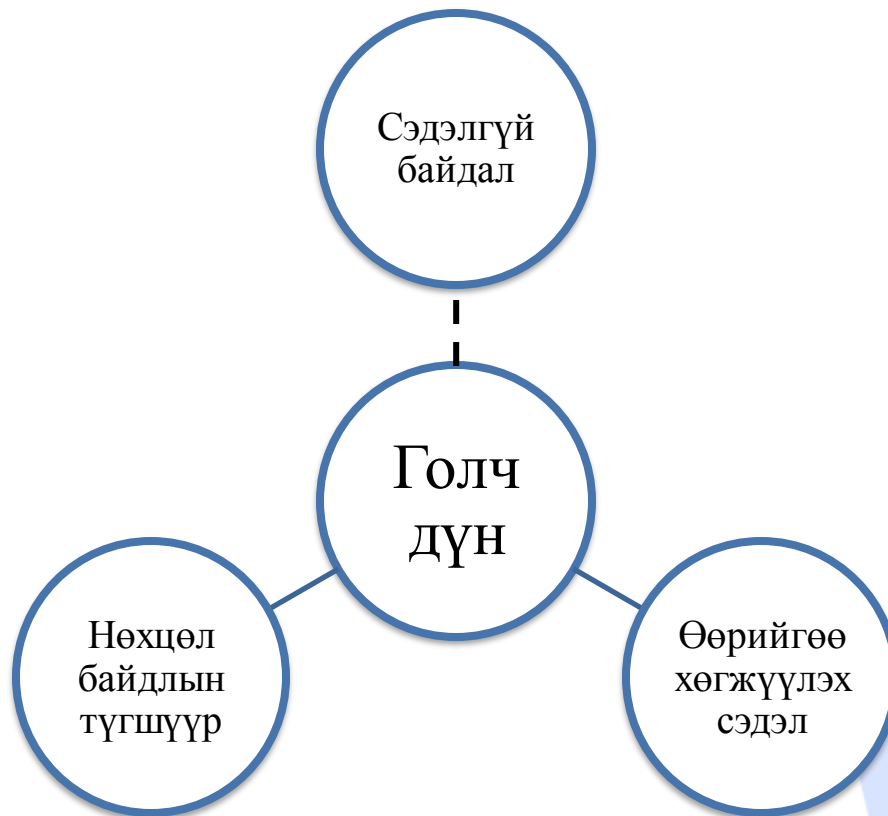
Пирсоны корреляци:

Оюутны голч дүн болон сэтгэл зүйн онцлогийн харилцан хамаарал

ҮР ДҮН

Сурлагын амжилт ба сурах сэдэл, хүчин зүйлсийн хамаарал:

Оюутны голч дүн болон сэтгэл зүйн онцлогийн харилцан хамаарлын үр дүнг схемчилсэн зураг

ҮР ДҮН

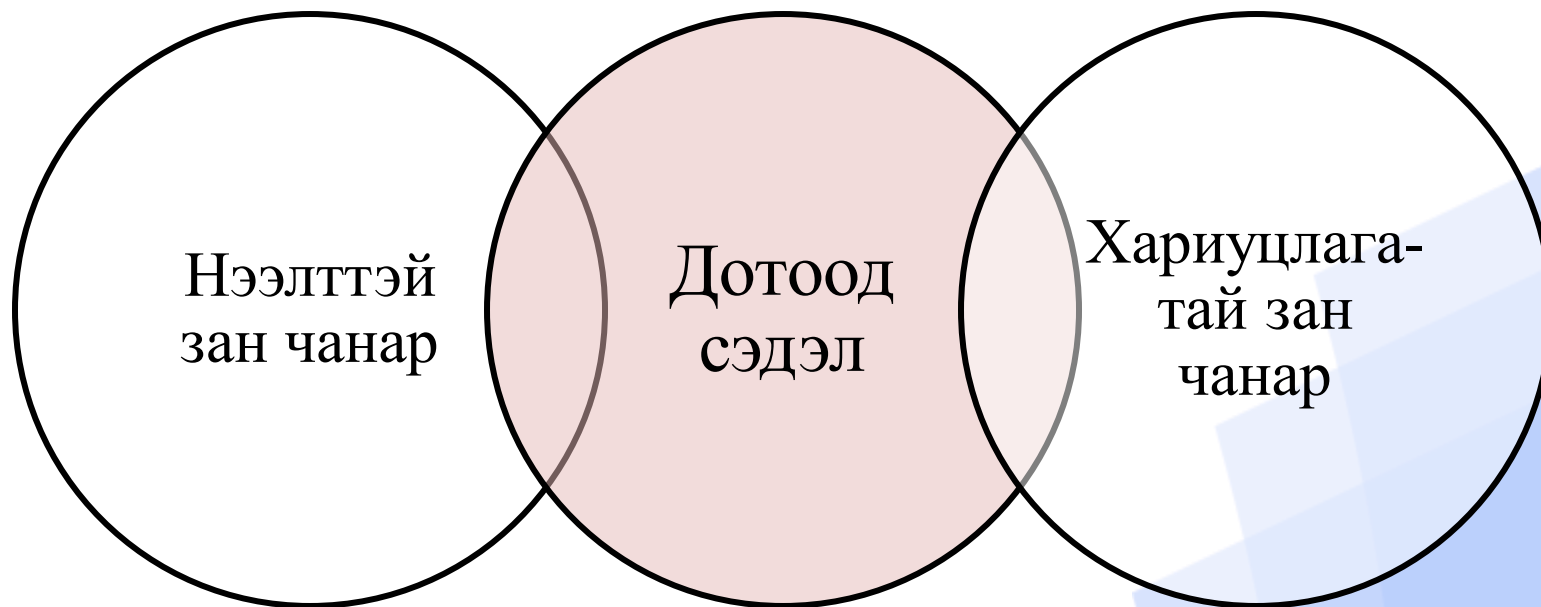
Дотоод хүчин зүйлсийн харилцан хамаарал:

		Нийтгэч	Хүлээцтэй	Хариуцлага- тай	Санаа зовомтгой	Нээлттэй
Танин мэдэх сэдэл	Correlation Coefficient	.057	.072	.062	.078	.132*
	Sig. (2-tailed)	.348	.232	.302	.197	.028
	N	275	275	275	275	275
Зорлигодoo хүрэх сэдэл	Correlation Coefficient	.014	.020	.152*	.078	.115
	Sig. (2-tailed)	.816	.740	.011	.197	.056
	N	275	275	275	275	275
Өөрийгөө хөгжүүлэх сэдэл	Correlation Coefficient	.045	.070	.148*	.051	.172**
	Sig. (2-tailed)	.461	.246	.014	.403	.004
	N	275	275	275	275	275

Спирмений корреляци: Дотоод хүчин зүйлс

ҮР ДҮН

Дотоод хүчин зүйлсийн харилцан хамаарал:

Дотоод сэдэл болон сэтгэл зүйн хүчин зүйлсийн харилцан
хамаарлын үр дүнг схемчилсэн зураг

ҮР ДҮН

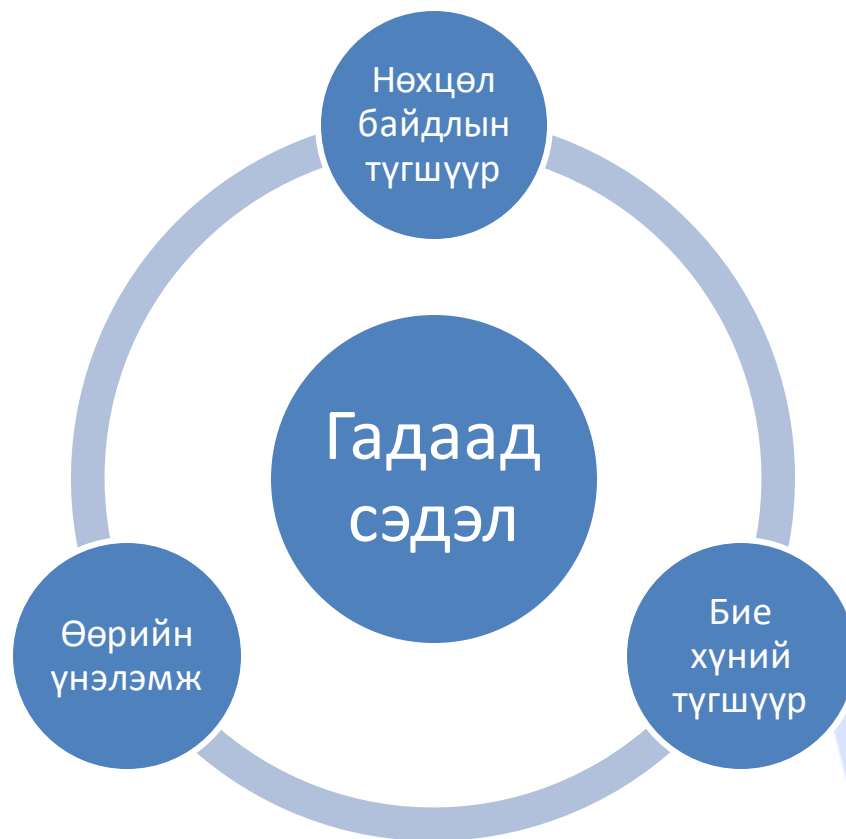
Гадаад хүчин зүйлсийн харилцан хамаарал:

		Нөхцөл байдлын түгшүүр	Бие хүний түгшүүр	Өөрийн үнэлэмж
Өөрийн үнэлэмжээ нэмэх сэдэл	Correlation Coefficient	-.060	.013	-.059
	Sig. (2-tailed)	.324	.835	.327
	N	275	275	275
Нэр хүндээ бодох сэдэл	Correlation Coefficient	.121*	.148*	-.119*
	Sig. (2-tailed)	.045	.014	.048
	N	275	275	275
Нийгмийн нөлөөний сэдэл	Correlation Coefficient	.086	.196**	-.030
	Sig. (2-tailed)	.153	.001	.622
	N	275	275	275

Спирмений корреляци: Гадаад хүчин зүйлс

ҮР ДҮН

Гадаад хүчин зүйлсийн харилцан хамаарал:

Гадаад сэдэл болон сэтгэл зүйн хүчин зүйлсийн харилцан хамааралын үр дүнг схемчилсэн зураг

ҮР ДҮН

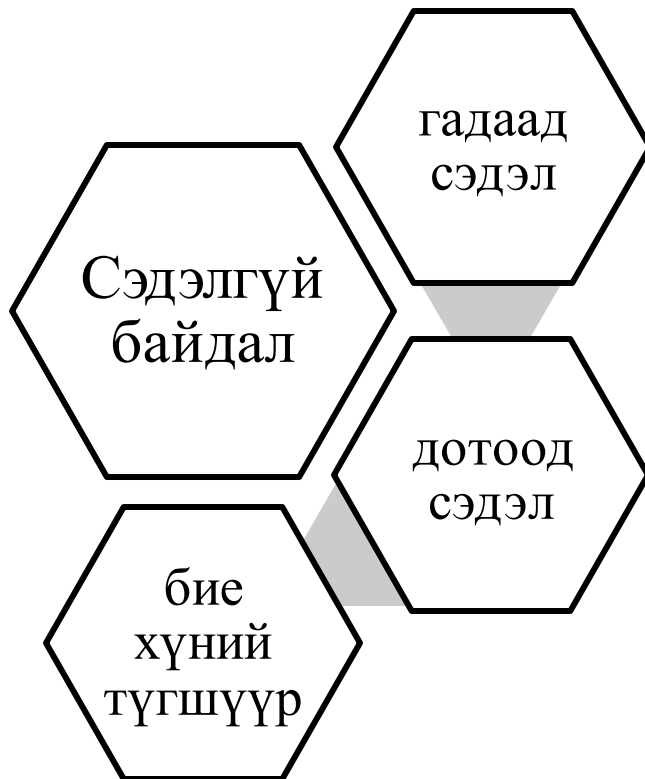
Сэдэлгүй байдлын хүчин зүйлсийн харилцан хамаарал:

		Танин мэдэх сэдэл	Зорлиго доо хүрэх сэдэл	Өөрийгөө хөгжүүлэх сэдэл	Өөрийн үнэлэмжээ нэмэх сэдэл	Нэр хүндээ бодох сэдэл	Нийгмийн нөлөөний сэдэл	Нөхцөл байдлын түгшүүр	Бие хүний түгшүүр	Өөрийн үнэлэмж
Сэдэлгүй байдал	Correlation Coefficient	-.633**	-.602**	-.611**	.263**	.066	.380**	.092	.155*	.079
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.274	.000	.128	.010	.190
	N	275	275	275	275	275	275	275	275	275

Спирмений корреляци: Сэдэлгүй байдлын хүчин зүйлс

ҮР ДҮН

Сэдэлгүй байдлын хүчин зүйлсийн харилцан хамаарал:

Сэдэлгүй байдал болон сэтгэл зүйн хүчин зүйлсийн харилцан хамааралын үр дүнг схемчилсэн зураг

ҮР ДҮН

Сурлагын дүнд үзүүлэх бусад нөлөө:

- Мэргэжлийн түвшин: статистик нөлөө байхгүй
- Хүйс: статистик нөлөө байхгүй
- Сэдэлгүй байдал: мэргэжлийн түвшин ахих тусам багасдаг

ДҮГНЭЛТ

1. Оюутны сурлагын амжилт нь академик дотоод сэдэлтэй хамгийн их, шууд хамааралтай байна
2. Оюутны сурлагыг сайжруулахын тулд өөрийгөө хөгжүүлэх сэдлийг нэмэгдүүлэх нь зүйтэй
3. Үүний тулд:
  - бие хүний хариуцлагатай, шинэ зүйлд нээлттэй хандах зан чанарыг нэмэгдүүлж,
  - бие хүний болон нөхцөл байдлын түгшүүрийг бууруулж,
  - өөрийн үнэлэмжтэй ажиллах шаардлагатай

ПРАКТИК АЧ ХОЛБОГДОЛ

“Оюутанд хандсан сэтгэл зүйн зөвлөх үйлчилгээ”

- ✓ Зорилтот бүлэг: Амжилтгүй суралцаж буй шалтгаанаар сургуулиас хасагдах эрсдэлтэй оюутан
- ✓ Зорилго: Амжилтгүй суралцаж буй сэтгэл зүйн шалтгааныг бууруулах
- ✓ Зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдах нөхцөл: Сайн дурын үндсэн дээр
- ✓ Зохион байгуулалт:
  - Нэг бүлэгт ойролцоогоор 8-10 оюутан багтана
  - Бүлгийн засал долоо хоногт нэг удаа явагдана
  - Нийт 15 удаагийн бүлгийн засал зохион байгуулна

ПРАКТИК АЧ ХОЛБОГДОЛ

Оюутанд хандсан сэтгэл зүйн зөвлөх үйлчилгээ, сэтгэл зүйн хөтөлбөрийн ерөнхий агуулга:

№	Бүлгийн засал, тренингийн зорилт	Гарах үр дүн
1.	Бие хүний түгшүүрийг бууруулах	Сэдэлгүй байдал буурна
2.	Нөхцөл байдлын түгшүүрийг бууруулах	Гадаад сэдэл буурна
3.	Өөрийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх	
4.	Өөрийгөө хөгжүүлэх сэдлийг нэмэгдүүлэх	Дотоод сэдэл нэмэгдэнэ
5.	Шинэ зүйлд нээлттэй хандах, хүлээн авах, дасан зохицох чанарыг нэмэгдүүлэх	
6.	Хариуцлагын мэдрэмжийг нэмэгдүүлэх	

ШИНЭЛЭГ ТАЛ

1. Сурлагын амжилтанд нөлөөлөх сэтгэл зүйн хүчин зүйлсийг сэтгэц оношилгооны аргуудын тусламжтай судалсан
2. Судалгааны үр дүнгийн тусламжтай сурлагын амжилтанд нөлөөлөх сэтгэл зүйн бүлгийн засал, тренингийн хөтөлбөрийн зорилтуудыг тодорхойлсон